

# Toppskorararnir fáa færri atkvøður

Hægsta atkvøðutalið fyri fyra árum síðani var bara nummar 33 á toppskoraralistanum seinastu hálvu øldina

Jóannes Hansen

Tað er merkisvert, at perónligu atkvøðutølini hjá toppskoraranum á fólkatingsvalinum fyri fyra árum síðani vóru lægri, enn tey vóru frammanundan.

Fyri fyra árum síðani var Høgni Hoydal toppskorari við 1605 persónligum atkvøðum. Hann varð ikki valdur, tí bæði sambandsflokkurin og javnaðarflokkurin fingi fleiri atkvøður enn tjóðveldi. Sjúrður Skaale varð valdur við 1539 persónligum atkvøðum, og Edmund Joensen varð valdur við 1578 persónligum atkvøðum.

Sjúrður varð valdur sera sannførandi. Næstur á javnaðarlistanum var Aksel Vilhelmsson Johannesen, sum var nývaldur formaður og landsstýrismaður og ikki var løgtingsmaður. Talið hjá Akseli var 985. Valið hjá Edmundi var væl teprari. Atkvøðutalið hjá Kaj Leo Holm Johannesen, sum eisini tá var løgmaður, var 1554 ella 24 lægri enn hjá Edmundi.

Eisini í 2007 var Høgni Hoydal toppskorari. Tá settu 2557 kross út fyri Høgna Hoydal.

At persónliga atkvøðutalið hjá toppskoraranum fyri fyra árum síðani var lægri, enn tað ofta hevur verið áður, kunnu tað vera fleiri orsøkir til. Ein er, at tað á fleiri listum var tættari millum tey við flestu atkvøðunum, enn tað ofta hevur verið, og ein onnur er, at tað hesar seinastu ferðirnar hava verið væl fleiri valevni á listunum, enn tað plagdu at vera.

Metið í persónligum atkvøðum á fólkatingsvali eigur Finnboi Ísakson. Hann var einasta valevnið á tjóðveldislistanum í 1988, tá ið 4434 atkvøddu fyri honum persónliga.

|      | Fólkaflokkurin         | Sambandsflokkurin   | Javnaðarflokkurin  | Tjóðveldi          |
|------|------------------------|---------------------|--------------------|--------------------|
| 1948 | Thorstein Petersen     |                     | Peter Mohr Dam     |                    |
| 1950 |                        | Johan Poulsen       | Peter Mohr Dam     |                    |
| 1953 |                        | Johan Poulsen       | Peter Mohr Dam     |                    |
| 1953 |                        | Johan Poulsen       | Peter Mohr Dam     |                    |
| 1957 | Thorstein Petersen     | Johan Poulsen       |                    |                    |
| 1960 |                        | Johan Poulsen       | Johan Nielsen      |                    |
| 1964 | Poul Adrian Andreassen |                     | Peter Mohr Dam     |                    |
| 1966 | Poul Adrian Andreassen |                     | Peter Mohr Dam     |                    |
| 1968 | Hákun Djurhuus         |                     | Peter Mohr Dam     |                    |
| 1971 | Hákun Djurhuus         |                     | Johan Nielsen      |                    |
| 1973 |                        |                     | Johan Nielsen      | Erlendur Patursson |
| 1975 |                        |                     | Johan Nielsen      | Erlendur Patursson |
| 1977 |                        | Pauli Ellefsen      | Johan Nielsen      |                    |
| 1979 |                        | Pauli Ellefsen      | Jacob Lindenskov   |                    |
| 1981 |                        | Pauli Ellefsen      | Jacob Lindenskov   |                    |
| 1984 | Óli Breckmann          | Pauli Ellefsen      |                    |                    |
| 1987 | Óli Breckmann          |                     | Atli P. Dam        |                    |
| 1988 | Óli Breckmann          | Pauli Ellefsen      |                    |                    |
| 1990 | Óli Breckmann          |                     | Atli P. Dam        |                    |
| 1994 | Óli Breckmann          | Edmund Joensen      |                    |                    |
| 1998 | Óli Breckmann          |                     | Jóannes Eidesgaard |                    |
| 2001 |                        | Lisbeth L. Petersen |                    | Høgni Hoydal       |
| 2005 | Anfinn Kallsberg       |                     |                    | Høgni Hoydal       |
| 2007 |                        | Edmund Joensen      |                    | Høgni Hoydal       |
| 2011 |                        | Edmund Joensen      | Sjúrður Skaale     |                    |

At framgongd í persónligum atkvøðum og hjá listanum ikki altíð ber sess við sær, kann Jóannes Eidesgaard skriva undir uppá. Jóannes varð valdur fyri fyrstu og einastu ferð á fólkating í 1998. Trý ár seinni – í 2001 - var persónliga valið hjá honum ógvuliga gott, og javnaðarflokkurin gekk fram. Men Jóannes fall, hóast persónliga atkvøðutalið hjá honum mest sum tvífaldaðist og rakk 3689. Tað er triði hægsta persónliga atkvøðutalið nakrantíð, og tað er hægsta talið, sum er rokkið og kortini ikki hevur borið val við sær.

Umframt Finnboi Ísakson, sála, er tað bara Óli

Breckmann, sum einaferð rakk hægri atkvøðutali enn Jóannes Eidesgaard í 2001. Tað var í 1998, tá ið Óli varð valdur við 3980 persónligum atkvøðum.

Leikluturin og undirtøkan

Í morgin skulu føroyingar aftur velja tvey umboð í fólkatingið. Valstríðið hevur verið friðarligt. Bæði flokkarnir og miðlarnir goyma tað mesta av krútinum inn til løgtingsvalið, sum verður í heyst.

Valluttøkan fer ivaleyst at vera soleiðis, sum hon plagar at vera, tá ið tað er fólkatingsval. Tá ið tað er løgtingsval plagar valluttøkan

at liggja millum 85 og 90 prosent, og onkra ferðina hevur hon verið uppaftur hægri. Á fólkatingsvalinum 15. september 2011 var valluttøkan 58,9 prosent. Hetta var lægsta valluttøkan á fólkatingsvali í Føroyum síðani 1990, tá ið hon bara var 54,4 prosent.

Føroyar hava valt tvey umboð í fólkatingið síðani í 1948. 18. februar hetta árið – góðar tveir mánaðir áðrenn heimastýrisskipanin sá dagsins ljós – vóru Thorstein Petersen úr fólkaflokkinum og Peter Mohr Dam úr javnaðarflokkinum valdir. Peter Mohr Dam hevði ikki verið í fólkatinginum áður. Thorstein Petersen varð valdur í

1943, men orsaka av krígnum var ikki møguleiki hjá honum at mæta á tingi fyrr enn í 1945.

Tað eru 67 ár síðani, at føroyingar fyrstu ferð valdu tvey umboð í fólkatingið. Síðani tá hava fyra flokkar átt umboðini: javnaðarflokkurin hevur átt umboð í fólkatinginum í 44 ár, sambandsflokkurin í 42 ár, fólkaflokkurin í 36 ár og tjóðveldi í 13 ár.

Kanningar í Danmark vísa, at tað er púra tætt millum blokkarnar. Tí er nógv fokus á, hvørjir flokkar fáa umboð í fólkatingið í Føroyum og í Grønlandi. Um býtið í Danmark verður 88 til annan veingin og 87 til hin,

so verða norðuratlantisku umboðini avgerandi.

Tað ljóðar, at bæði tey grønlendsku umboðini aftur hesaferð fara at taka undir við reyðari stjórn í Danmark. Tað er greitt, at fólkaflokkurin og sambandsflokkurin taka undir við bláari stjórn, og tað er greitt, at javnaðarflokkurin tekur undir við reyðari stjórn. Tjóðveldi plagar at siga, at tey ætla ikki at leggja seg út í, hvør skipar stjórn í Danmark. Um flokkurin hvørki vísir á reyða ella bláa stjórn, og tað stendur 89-89 í fólkatinginum, so stuðlar óheft atkvøða, at tann, sum situr við stjórnarvaldinum, heldur fram, tí tá verður eingin meiriluti fyri at fella stjórnina.

Persónarnir

Í tey 67 árin, sum Føroyar hava átt tvey umboð í fólkatinginum, hava føroyingar valt sekstan perónar í fólkatingið – fimtan menn og eina kvinnu. Kvinnan er Lisberth L. Petersen, sum varð vald í 2001 og sat í fólkatinginum fram til 2005, tá ið hon ikki stillaði uppaftur.

Hjálagda talva vísir, hvørji eru vald á teimum 25 valunum, sum hava verið hesi 67 árin. Yvirlitið vísir bara, hvørji eru vald og harvið ikki, hvør hevur verið í fólkatinginum. Tað verður vent aftur til um eina lítla løtu.

Síðani 1948 er Óli Breckmann tann, sum hevur verið valdur longst í fólkatingi, og eisini tann, sum hevur verið valdur í longsta samanhangi tíðarskeiðið. Óli var valdur seks ferðir, og í tíðarskeiðnum 1984 og fram til 2001 var hann fólkatingsmaður í 17 ár og 10 mánaðir.

Føroyingurin, sum er næstlongst valdur í fólkatingið, er Johan Nielsen, sum var valdur í 14 ár og 10